

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

Katedra divadelní vědy

Školitelský posudek magisterské diplomní práce Bc. Denisy Burešové ***Prosazování inspiračních zdrojů asijského divadla ve tvorbě Jiřího Frejky***

Školitel: Doc. Mgr. Martin Pšenička, Ph.D.

Denisa Burešová v magisterské diplomní práci navazuje na svou ročníkovou práci, kterou úspěšně před několika lety obhájila. Ročníková práce, v níž se Burešová zabývala dvěma inscenacemi Jiřího Frejky, v nichž se projevovaly vlivy asijského divadla – *Hra o Asagao* (1929, Moderní studio) a *Paní Studánka* (1937, ND) – tvoří páteř i práce diplomní. Předloženou diplomní práci nicméně Denisa Burešová rozšiřuje a obohacuje o další důležité poznatky, ke kterým v průběhu svého výzkumu dospěla. Zejména se zaměřuje na vřazení jmenovaných dvou inscenací do širších souvislostí tvorby a uvažování Jiřího Frejky a prostředí, které bylo bohaté nejen na umělecké a teoretické uvažování o divadle, ale i kulturní podívané fascinované exotikou orientu, tedy reprezentací orientu v saidovském smyslu, která orient – vnímaný jako jakýsi nediferencovaný monolit – v důsledku ochočuje, zneužívá a dezinterpretuje. I proto se Burešová v úvodní části věnuje inscenaci *Žlutého hávu*, který považuje za symptom toho, čemu se dnes v hyperkorektním diskurzu říká kulturní apropriace.

Základním argumentem práce Burešové je, že se Frejkův zájem o asijské divadlo odlišuje od tohoto pojmání orientu, neboť se asijským divadlem zabývá pečlivě, systematicky, ne jako tvůrce inspirovaný, nýbrž jako tvůrce poučený. Frejkovo spění k asijskému divadlu nevyrůstá z tvůrčí zoufalosti, není jakýmsi ilustrativním a povrchním lepením exotismů, je organickou součástí komplexního tvůrčího usilování, které vnímá kulturu jako živý archiv, s nímž lze svobodně pracovat – viz Frejkův (ale nejen jeho) zájem a tradiční divadelní umění nejen asijské, ale i evropské (komedie dell'arte), tolik typický pro dané období, které nazýváme velkou divadelní reformou (Reinhardt, Mejerchold, Tairov, Vachtangov ad.). Mimoevropské kultury byly ostatně pro modernu přelomu století (a v tom se shoduje moderna s paralelní populární kulturou) klíčové – vzpomeňme jen vliv balijského divadla na myšlení Antonina Artauda

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra divadelní vědy

nebo setkání Bertolta Brechta s čínským herectvím, jímž si potvrdil své pojetí epického divadla a herectví. Frejka je tak – aniž by to Burešová takto explicitně formulovala – součástí širšího kulturního a uměleckého spektra evropské moderny první třetiny 20. století. Samozřejmě se pak vkrádá otázka, do jaké míry je Frejkovo pojmání orientu odlišné od *Žlutého hávu*, Artaudovy dezinterpretace balijských tanečníků nebo Brechtově svérázné projekci vlastní teorie na prostor tichého jiného. Práce Denisy Burešové si neklade nároky tyto otázky zodpovídat, skromně zůstává u paralel Frejka-asijské divadlo (což je v podání Frejky spíše jakýsi mix různých asijských divadelních kultur), jejichž výsledkem jsou právě dvě zmiňované inscenace, které se autorka snaží dle dochovaných pramenů analyzovat a evokovat.

Práci Denisy Burešové chápu jako cenné otevření velmi důležitého tématu, které jednak předkládá neobvyklé čtení tvorby jedné z nejvýraznějších osobností českého divadla 20. století, a jednak – i když nepřímo – umísťuje českou divadelní avantgardu do širšího evropského (euroamerického) kontextu. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

V Horoměřicích 30. srpna 2018

Martin Pšenička